

KAPİTALİZM

BİR KAVRAMIN HİKÂYESİ

MICHAEL SONENSCHER

VakıfBank Kültür Yayınları: 0415
İktisat: 020

KAPİTALİZM
BİR KAVRAMIN HİKÂYESİ
MICHAEL SONENSCHER

Özgün Adı
Capitalism:
The Story Behind the Word

Türkçesi
M. Murtaza Özeren

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Proje Editörü ve Son Okuma
Mustafa Sacid Öztürk

Kitap Editörü
Feyzullah Yılmaz

Sayfa Uygulama ve Kapak
Faruk Özcan

VakıfBank Kültür Yayınları
İnkılâp Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdizeni Caddesi
No:7/A1 – Kat 13
34768 Ümraniye / İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr - info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025
© Princeton University Press, 2022

ISBN 978-625-5848-36-9

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevî ve mali hakları saklıdır.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Publisher.

Baskı
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere, Avcılar / İstanbul
Tel: 0212 412 1700
www.mega.com.tr - info@mega.com.tr
Sertifika No: 44452

1. Baskı: Kasım 2025

KAPİTALİZM
BİR KAVRAMIN HİKÂYESİ
MICHAEL SONENSCHER

TÜRKÇESİ
M. MURTAZA ÖZEREN

MICHAEL SONENSCHER

Siyaset düşüncesi tarihi ile Fransız ve Avrupa tarihi alanlarındaki çalışmalarıyla tanınan Michael Sonenscher, Cambridge King's College üyesidir. Burada uzun yıllar Tarih Çalışmaları Direktörü olarak görev yapmış olup, emekliliğinden sonra da akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Başlıca eserleri arasında *Before the Deluge: Public Debt, Inequality, and the Intellectual Origins of the French Revolution* ve *Sans-Culottes: An Eighteenth-Century Emblem in the French Revolution* bulunmaktadır. Yazarın son kitabı *After Kant The Romans, the Germans, and the Moderns in the History of Political Thought* ise 2023'te Princeton University Press tarafından yayımlanmıştır.

M. MURTAZA ÖZEREN

İngilizce mütercim ve editör. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. Çok sayıda kitabın çevirisini yapmıştır. Hâlihazırda bir yayınevi bünyesinde proje editörlüğü yapmaya devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

Teşekkür	7
Önsöz	9

KISIM I SORUNLAR

I	Kapitalizm ve Ticari Toplum	19
II	Kapitalizm ve Siyasi Düşünce Tarihi	33
III	Kapitalizm, Savaş ve Borç	41
IV	Kapitalizm, Kraliyetçilik ve Toplumsal Mesele	49
V	Kapitalizm ve Çalışma Hakkı	59
VI	Bölünmüş Bir Dünyada Kapitalizm	71

II. KISIM ÇÖZÜMLER

VII	Karl Marx – Kapitalizm, Komünizm ve İş Bölümü	79
VIII	Adam Smith – Kapitalizm, Fayda ve Adalet	95
IX	Georg Wilhelm Friedrich Hegel – Sivil Toplum ve Devlet	111
X	David Ricardo – Kamu Borçları ve Karşılaştırmalı Üstünlükler	129
XI	Lorenz Von Stein – Kamu Borcu ve Kamu Yönetimi	139
XII	Sonuç	149
	Kaynakça	155
	Dizin	169

TEŞEKKÜR

Leverhulme Vakfı'nın birkaç yıl önce sağladığı kıdemli araştırma bursu ve ardından Lyon'daki İleri Araştırmalar Enstitüsü (*Institut des études avancées*) ile hem orada hem de Cambridge'de kullanabildiğim kütüphanelerin sunduğu imkânlar olmasaydı, bu kitapta kullandığım bilgileri bir araya getiremezdim. Hem bu kütüphanelerde hem de mevcut pandemi sırasında King's College kütüphanecilerinin verdikleri yardımlar için çok minnettarım. King's College'in birçok üyesiyle ve özellikle Richard Bourke, John Dunn, Lorna Finlayson, Basim Musallam, Rory O'Brien, Christopher Prendergast, Sharath Srinivasan ve Gareth Stedman Jones ile yaptığım sohbetlerden öğrendiklerim olmasaydı, edindiğim bilgilerin hiçbirinden faydalanamazdım. Bu kitabın bir başka başlığı, içinde müteveffa meslektaşım Istvan Hont'un da güzel bir bölümünün yer aldığı, John Dunn'ın editörlüğünü yaptığı bir kitabın adı olan "Siyasetin Ekonomik Sınırları [The Economic Limits to Politics]" olabilirdi. Bu kitap hakkında ne düşüneceğini bilmiyorum, ama argümanlarının bir kısmını yıllar içinde yaptığımız sohbetlere borçlu olduğumu biliyorum. Ancak daha doğrudan ve esaslı bir anlamda, sorularımı yanıtlamak için zaman ayırıp zahmete girdikleri, nihai metnin önceki versiyonlarının tamamını veya bir kısmını okudukları, nerede hata yaptığımı söyledikleri ve işleri nasıl daha iyi yapabileceğimi gösterdikleri için Maxine Berg, Edward Castleton, Graham Clure, Ludovic Frobert, Pat Hudson, Béla Kapossy, Isaac Nakhimovsky, Sophus

Reinert, John Robertson, Keith Tribe, Richard Whatmore ve her şeyden önce Charlotte Johann'a gerçek bir minnet borcum var. Elizabeth Allen tam zamanında ön sözü geliştirmeme yardımcı oldu ve genel olarak devam etmem için beni cesaretlendirdi. Princeton'dan Ben Tate ve meslektaşları, yardımcı ve düşünceli danışmanlar, iş birlikçileri ve yapımcılar oldular. Üretim sürecinin son aşamalarındaki editöryel ve teknik tavsiyeleri için yine Princeton'dan Lauren Lepow'a özellikle minnettarım. Bu kitabın sınırlılıkları ve eksiklikleri, elbette, bana aittir.

ÖNSÖZ

Kapitalizm hem kavram hem de gerçeklik olarak var olmadan önce, bir zamanlar “ticari toplum” diye bir şey vardı. Bu kitap, iki terim arasındaki benzerlikler ve farklılıklar hakkında, daha çok tanınandan başlıyor. Önce 1917’de sonra da 1927’de bu kitapla hemen hemen aynı başlıkla yayımlanan kitabın yazarı, kapitalizmin bilim dilinde yeri olmayan “siyasi ve tartışmalı” bir terim olduğunu yazmıştır. Ancak, kitabı eleştirenlerden birinin de alaycı bir şekilde belirttiği üzere, bu iddianın altında yatan varsayımlar, “din”, “özgürlük” veya “vatanseverlik” gibi kelimelerin de bilim dilinde yeri olmadığı, çünkü bunların da siyasi ve tartışmalı terimler sayılabileceği şeklindeydi. Aynı eleştirmen devamla, terimin tartışmalı karakterinin ya da kelimenin kendisinin Karl Marx’ın *Kapital*’inin ilk cildinde bulunamamasının, kapitalist ve kapitalist olmayan toplum arasındaki farkın nasıl anlaşılacağını bulma konusunda gerçek bir engel teşkil etmediğini belirtmiştir.¹ Kapitalizmi tanımlamak zor olabilir, ama yine de görmek oldukça kolaydı.

Görünüşe göre değişen pek bir şey yok. Kapitalizm, yirmi birinci yüzyıla ait bir anlam yüküne sahip olan on dokuzuncu

1. Söz konusu kitap: Richard Passow, *Kapitalismus, eine begrifflich-terminologische Studie* [1918] (Jena, Gustav Fischer, 1927). İnceleme için bkz. Henri Hauser, “Kapitalismus,” *Revue d’économie politique* 41 (1927): 1201–2. Konuyla ilgili yerleşik görüşlerin birçoğunun yakın tarihli bir özeti için bkz. Geoff Mulgan, *The Locust and the Bee* [2013] (Princeton, NJ, Princeton UP, 2015).

yüzyıldan kalma bir sözcüktür. Tanımlanması hâlâ oldukça zor olsa da, görülmesi hâlâ son derece kolaydır. Açık ve anlaşılmaz olanın birbirine karışmış olmasının bir sebebi de kelimenin kapsadığı konuların çeşitliliğidir. Kapitalizm elbette sermayeyi/kapitali gerekli kılar, ancak kapitalistleri de gerektirdiği o kadar açık değildir; örneğin bunun yerine örgütlenmiş şirketler, yönetici hiyerarşileri, maaşlı çalışanlar, çok sayıda tüketici, sınırlı sorumluluk, anonim şirket hisseleri, finansal hizmetler, rekabetçi piyasalar ve bürokratik devletler gibi unsurlar da söz konusu olabilir. Kapitalizm aynı zamanda endüstriyel örgütlenmeyi, teknik uzmanlaşmayı ve iş bölümünü de gerektiriyor gibi görünmektedir, ancak piyasaları, fiyatları, kârları ve temettüleri de gerektirdiği o kadar açık değildir. Son olarak, kapitalizm üreticileri, ürünleri ve süreçleri gerektiriyor gibi görünmektedir, ancak aynı zamanda baskı, sınıflar ve çatışmayı da gerektirdiği o kadar açık değildir. Bazen bunların hepsine ihtiyaç duyuyor gibi görünse de, hiçbir zaman hepsini aynı anda istememiş ya da hepsi aynı anda ve aynı yerde sabit ve belirlenmiş bir şeye oturmamış gibi görünüyor. Kapitalizmin, ister araba ister para üretmek olsun, bir şeyler üretmekle bir ilgisi olduğu açıktır, ancak kapitalizmin kendisi üretilmiş hazır bir şey değildir.

Kısacası kapitalizm bileşik bir terimdir. Bu yönüyle, örneğin komünizm, nasyonalizm, sosyalizm, liberalizm, konservatizm, feminizm, emperyalizm veya environmentalizm [çevrecilik] gibi isimlerle anılan birçok farklı kavram, değer ve ideoloji kümesiyle ortak bir yöne sahiptir. Kapitalizm de bütün bu kavramlar gibi “-izm” ile biten kavramlardan biridir ve on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir sözlükte ifade edildiği gibi, bu onun sistematik bir niteliğe sahip olduğu anlamına gelir. Sözlükte, ateizm kelimesine atıfta bulunularak, “izm” ile biten kelimelerin “sistem belirten” olduğu, yani “bir sistem, bir doktrin, bir eylem biçimi,

düşünme veya bir şeyler yapma biçimi” belirttiği kaydedilmiştir.² Her ne kadar bir başka otoritenin *realizm* kelimesini tartışırken belirttiği üzere bu son ek, kelimeleri “aşırı derecede boş” hâle getirse de, yine de bu kelimelerin “halk tarafından insanları veya doktrinleri etiketlemeyi veya sınıflandırmayı kolaylaştırmak için işaretler veya kilometre taşları gibi kullanılması” muhtemeldi, çünkü dikkat çekici bir şekilde -izm ekinin yapabildiği şey buydu.³ Ancak son ekin (-izm) genel niteliğinin ardında, hem sonsuz bir kavramsal zenginlik hem de anlam kökenleri birbiriyle iç içe geçen ve dallanıp budaklanan bir soy kütüğü ağı yatıyordu. Bu bakımdan da kapitalizm bu tür kavramlardan biridir.

Bu kitabın amaçlarından biri, kapitalizm kavramının çok sayıdaki heterojen bileşeninin nasıl tek bir kelimedede billurlaştığını anlatmaktır. Bu, ilk olarak, bileşik kavramın farklı unsurlarının nereden geldiğini saptamayı ve ikinci olarak da bunların nasıl, ne zaman, nerede ve neden birbirleriyle bağlantılı hâle gelip eklemlendiğini açıklamayı gerektirir. Bu hikâyenin bir kısmı, ilk olarak bu önsözün ilk paragrafında adı geçen kitabın yazarı Richard Passow tarafından ve biraz daha ayrıntılı bir şekilde, İsveçli tarihçi Edmond Silberner’in 1940 yılında Marc Bloch ve Lucien Febvre’in editörlüğünü yaptığı prestijli Fransız tarih dergisi *Annales*’de yayımlanan ve bugün unutulmuş bir makalesinde zaten anlatılmıştı. Silberner bu makalesinde, kapitalizmin Fransız sosyalist Louis Blanc’ın *Organisation du Travail* (ya da İngilizce

2. *Joseph Benoit*, *Belgicisms ou les vices de langage et de prononciation les plus communs en Belgique corrigés d’après l’Académie et les meilleurs écrivains* (Antwerp, 1857), s. 12. Sonu “-izm” ile biten kelimeler konusunun daha kapsamlı tartışması için bkz. Michael Sonenscher, *The Romans, the Germans and the Moderns: An Essay on the Foundations of Modern Politics* (Princeton, NJ, Princeton UP forthcoming) adlı eserin son bölümü..

3. “Ce sont des mots excessivement creux, mais qui servent de jalons au public.” Jules Husson (aka Champfleury), *Contes d’automne* (Paris, 1854), s. 99.

çevirisinin başlığıyla *The Organisation of Labour*) adlı ünlü risalesinin 1850 tarihli dokuzuncu baskısında türetilmiş Fransızca bir kelime olarak başladığını göstermiştir.⁴ Silberner, Blanc'ın bu terimi neden kullanmaya başladığını ya da bununla neyi kastettiğini açıklamasa da, Louis Blanc'ın kelimeyi türetirken kapitalizmi sermayeyle karşıt bir şekilde konumlandığını özellikle vurgulamıştır. Blanc şöyle yazmıştır: “Haykırın, yaşasın *kapital!*! Onu alkışlayalım ve onun can düşmanı olan *kapitalizme* daha da büyük bir şiddetle saldırmaya devam edelim. Altın yumurtlayan kaz çok yaşasın ve onu, içini açıp boşaltmak isteyen herkesten koruyalım.”⁵

Günümüzde kapital ile kapitalizmi can düşmanı olarak düşünmek alışıldık bir durum değildir. Bu kitabın bir diğer amacı, bunun ne anlama geldiğini göstermeye çalışmak ve dayandığı kavramsal karşıtlığın neden bu kadar tuhaf görünmeye başladığını açıklamaya girişmektir. Ancak hem bu karşıtlığın neye dayandığı hem de bugün neden garip karşılandığı burada kısaca ortaya konabilir. Bu karşıtlığın dayandığı temel neden, Silberner'in keşfinin tam olarak doğru olmadığı gerçeğidir; zira Louis Blanc'ın 1850'de bu terimi kullanmasından çok önce, kapitalizm, kelime

4. Edmond Silberner, “Le mot capitalisme,” *Annales d'histoire sociale* 2 (1940): 133–34. Ayrıca bakınız Jürgen Kocka, “Capitalism: The Re-emergence of a Historical Concept,” *International Social History Association Newsletter* 5 (2016): 1–26 ve burada atıfta bulunulan diğer ikincil literatür ile birlikte Pierre Rosanvallon, *Notre histoire intellectuelle et politique 1968–2018* (Paris, Seuil, 2018), s. 340–49.

5. “Criez donc: Vive le capital! Nous applaudirons et nous attaquerons avec autant plus de vivacité le capitalisme, son ennemi mortel. Vive la poule aux œufs d'or, et défendons-la contre qui l'éventre.” Louis Blanc, *Organisation du travail* [1839], 9th ed. (1850), s. 162, aktaran Silberner, “Le mot capitalisme,” s. 133. Bu pasajı Jean-Numa Ducange, Razmig Keucheyan ve Stéphanie Roza (editörler), *Histoire globale des socialismes* (Paris, PUF, 2021), s. 76–87, 609–20 içindeki “Capitalisme” ve “Travail” maddeleriyle karşılaştırın. Louis Blanc hakkında aşağıdaki 5. bölüme bakınız.

ve kavram olarak, başlangıçta güç politikaları, savaş finansmanı ve kamu borcu gibi birbiriyle ilişkili konularla ilişkilendirilmişti. “Kapitalist” kelimesi aslında, genellikle savaş masraflarını finanse etmek için Fransız kraliyet hükûmetinin birçok kolundan birine veya diğerine borç para veren biri için kullanılan, on sekizinci yüzyıla ait bir Fransızca kelime (*capitaliste*) olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, *capitaliste*’in orijinal İngilizce karşılığı, kapitalistten ziyade rantiyeci veya hissedardı. İngilizce kelime daha sonra ortaya çıkmıştır. İlerleyen bölümlerde gösterileceği gibi, Louis Blanc’ın yararlandığı kapital ile kapitalizm arasındaki karşıtlık, bu daha önceki kullanımla yakından ilişkiliydi. Ancak zamanla, bu önceki kullanım aynı zamanda, kümülatif ve sıralı bir şekilde hem kapitalizm kelimesinin hem de kavramının ilk ortaya çıktığı ahlaki ve siyasi bağlamı oluşturan bir dizi başka kavram, değer ve ideoloji kümeleriyle de bağlantılı hâle geldi. Bunlardan bazıları mülkiyet, eşitsizlik ve sonradan toplumsal sorun olarak adlandırılacak olan konularla bağlantılıydı. Diğerleri sanayi, iş bölümü ve küresel ticaret konularıyla ilintiliydi. Yine de başkaları para, kredi ve kamu borcu konularıyla bağlantılı olmaya devam etti. Ancak on sekizinci yüzyıl kullanımının bakış açısından, kapitalizmin hâlâ sahip olabildiği o yıkım ve felaket çağrışımı imajı edinmek için *Komünist Manifesto*’nun yayımlanmasını beklemesi gerekmedi. Bu hava en başından beri mevcuttu.

Bu havanın kalıcı olmasının bir nedeni, kapitalizm kavramının yanında oldukça farklı bir dizi çağrışıma sahip başka bir kavramın daha olmasıdır. Bu, ticari toplum kavramıydı. Gösterileceği gibi, kapitalizm kavramının ilk ortaya çıktığı orijinal bağlamı oluşturan savaş ve borç konularıyla ticari toplum kavramının daha az ilgisi vardı, çünkü bu kavram, savaş ve borç yerine iş bölümü konusuyla ilişkilendiriliyordu. Ancak on dokuzuncu yüzyıl boyunca bu iki kavram birleşmeye başladı. Savaş ve borç

konuları bağlamındaki kapitalizm tartışmaları, bazen ya yerleşik siyasi toplumların sonu ve dağılması ya da güçlü ve kararlı bir kraliyet veya cumhuriyetçi hükûmetin himayesi altında evrensel bir imparatorluğun kurulması tahminlerine yol açıyordu. İş bölümü konusu bağlamındaki kapitalizm tartışmaları, ekonomik eşitsizlik ve sosyal izolasyonun birleşik etkileri ağır sonuçlar doğururken, ya yerleşik siyasi toplumların sonu ve dağılması ya da bu kez bir Roma Sezar'ının yeni bir enkarnasyonunun himayesi altında bir iç siyasi imparatorluğun kurulması tahminlerine yol açıyordu. Modern devrim kavramı bu ikisini de kapsıyordu. Bu birleşme, Marx'ın en ünlü yayını olan *Komünist Manifesto*'nun başlığına fazladan bir güç katmıştır, çünkü manifesto, aslında bir savaş ilanı için kullanılan bir kelimeydi. İş bölümü konusunun savaş ve borç konularıyla ve bunun bir uzantısı olarak da sınıf savaşıyla nasıl ilişkilendirildiğini açıklamak için epey bir adım gereklidir. Bu kitabın başlangıçtaki amaçlarından biri, bu adımların nasıl gerçekleştiğini anlatmaktır, çünkü bunların birçoğu artık unutulmuştur. Yirmi birinci yüzyılda kapitalizm, ticari toplum ve iş bölümü kavramları genellikle Adam Smith'in iktisadi ve siyasi düşüncesiyle ilişkilendirilir. Ancak on dokuzuncu yüzyılın başlarında, ticari toplum ve iş bölümü kavramları, günümüzde çok daha az tanınan Louis de Bonald adındaki Fransız kraliyet yanlısı bir yazarın düşüncesiyle de aynı kolaylıkla ilişkilendiriliyordu. *Komünist Manifesto* bu iki kavram setini bir araya getirmiştir. Bu nedenle, bu kitabın analitik başlangıç noktası, kapitalizm ve ticari toplum kavramlarının gerçekte aynı olup olmadığına dair bir sorudur. Bunu, eğer gerçekte aynı değillerse, siyaset hakkında nasıl düşünüleceğine dair bir başka soru takip eder.

Bu iki soru, üçüncü, daha temel bir sorudan kaynaklanır. Bu soru, bir yanda kapital, savaş ve borç ile diğer yanda kapital, ticari toplum ve iş bölümü arasındaki kavramsal örtüşmeden do-

ğar. Bu, sonradan kapitalizm olarak adlandırılan şeyin, başlangıçta iş bölümünün etkilerini büyütme veya şiddetlendirmek yerine dengeleyebilecek ya da etkisiz kılacak bir şey olarak anlaşılıp anlaşılmadığı sorusudur. Bunun nedeni, günümüzde genellikle kapitalizmle ilişkilendirilen kıyametvari havanın, başlangıçta ticari toplum kavramıyla ilişkilendirilmiş olmasıdır. Bu bakımdan Louis Blanc, farkında olmadan Louis de Bonald'ın entelektüel mirasçısıydı. Blanc'ın ileri sürdüğüne göre, kapitalizm, kapitalin can düşmanıydı. İki nesil önce yazan Bonald'a göre kapitalin can düşmanı ticari toplumdur. Ancak Avusturyalı-Alman-Danimarkalı siyaset ekonomisti Lorenz von Stein gibi diğerleri farklı bir yaklaşım benimsedi. Eğer kapitalistler ve kapital bir zamanlar savaşa ilişkilendirildiyse, refahla da ilişkilendirilebilirlerdi. Bu bakış açısına göre, Louis Blanc'ın terminolojisiyle gerçek can düşmanı ne kapital ne de kapitalizmdi, iş bölümüydü. Orijinal anlamıyla kapitalizm sorun değil, çözümdü; çünkü orijinal görünümüyle kapitalizm, özel mülkiyet ve rekabetçi sanayiden çok kamu kredisi ve devlet harcamalarıyla ilgiliydi.

Bu kavramsal düzlemde kapitalizm, bileşik bir terimden daha fazlasıydı çünkü aynı zamanda ahlaki ve siyasi olarak günümüzde görüldüğünden önemli ölçüde daha muğlaklıktı. Sadece Blanc, Bonald ve Stein isimlerini yan yana koymak bile, kapitalizm üzerine yapılan ilk tartışmalar dizisinin ikiden fazla tarafı olduğunu göstermeye yardımcı olur. Bu, savaş ve refah arasındaki farktan daha fazlasıydı, çünkü aynı zamanda ekonomik, finansal, parasal, hukuki ve siyasi düzenlemeler ve kurumlar üzerine daha geniş bir farklılıklar bütünüdür meselesiydi. Zamanla, bu daha önceki farklılıkların ve muğlaklıkların çoğu kaybolmuştur, çünkü hem kapitalizm kelimesini hem de kavramını doğuran soruların birçoğu tarihsel görünümünden silinmiştir. Richard Passow'un *Kapitalismus, eine begrifflich-terminologische Studie*

(bu ön sözün ilk paragrafında bahsedilen kitap) adlı eserinin ilk versiyonunu yayımladığı 1918 yılına gelindiğinde, ticari toplum, iş bölümü ve kapitalizm hakkında düşünmenin içerdiği benzerlikler ve farklılıklara ilişkin ilk soru dizisi zaten büyük ölçüde unutulmuştu. Görünüşe göre, bu konuda da pek bir şey değişmemiştir. Ticari toplum ve iş bölümü konuları büyük ölçüde iktisat tarihine veya fikirler tarihine ve sosyal, iktisadi ve siyasi düşünce tarihine aittir. Kapitalizm konusu ise büyük ölçüde Marksizme veya küresel tarihe ve yeni kapitalizm tarihyazımına aittir.⁶ Bu kitap, analitik olarak, bu çeşitli, görünüşte kendi kendine yeten tarihsel anlayış türlerinden önce neyin geldiği ve daha esaslı bir şekilde, başlangıçta ayrı olan bu üç konunun zamanla tek bir konuya dönüşmeden önce tanımlanmaya ve tartışılmaya başlandığı dönemde ticari toplum, iş bölümü ve kapitalizm hakkında düşünmenin neleri içerdiği hakkındadır. Kitabın amacı, tarihsel araştırma bu örtüşen konuları birbirinden ayırmaya başladığında, siyaset hakkında düşünmenin muhtemelen neleri içereceğini göstermektir. Kitabın bütününün savının bir özeti, ilk bölümün son iki paragrafında bulunabilir.

6. Her iki konuya ilişkin yakın tarihli bir değerlendirme için bkz. Andrew David Edwards, Peter Hill ve Juan Neves-Sarriegui, "Capitalism in Global History," *Past & Present* 249 (2020): e1–e32. Ayrıca bakınız Sebastian Conrad, *What Is Global History?* (Princeton, NJ, Princeton UP, 2016), ve Bernd-Stefan Grewe ve Karin Hofmeester, eds., *Luxury in Global Perspective: Objects and Practices, 1600–2000* (Cambridge, CUP, 2016). Ticari toplum ve iş bölümü konularının daha sınırlı bir şekilde tartışıldığı, kapitalist çalışmalara yakın tarihli ve ilgi çekici iki katkı için bkz. Charly Coleman, *The Spirit of French Capitalism: Economic Theology in the Age of Enlightenment* (Stanford, CA, Stanford UP, 2021), ve William H. Sewall Jr., *Capitalism and the Emergence of Civic Equality in Eighteenth-Century France* (Chicago, U of Chicago Press, 2021).